

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta, 1 fl. 80 kr. za četert leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20, za pol leta 2 fl. 20 kr., za četert leta 1 fl. 15 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 12. februarja 1862.

Nova postava za vse dežele našega cesarstva zastran tarife za cesarske žebce.

Dosihmal se za cesarskega žebca ni nič plačevalo, kadar se ga je gospodar za plemo pri svoji kobili poslužil.

Ker pa plemenski žebci državi velike stroške prizadevajo in ona silno dnarja potrebuje, je — menda le za poskušnjo, ali bo šlo ali ne — sedaj odločeno, da se bo za nekatere žebce tarifa plačevala, nekteri pa se bojo tudi še vprihodnje brez plačila spuščevali.

Tarifa je odločena za nekatere žebce po 2, za nekatere po 3, in tako više noter do 10 gold. nov. dn.

Žebci bolj lahkega plemena, ako niso posebno žlahnega rodú, se bojo tudi vprihodnje brez plačila spuščali, težji pa večidel vsi po 2 ali 3 gold., za nekatere žebce v nekterih deželah, ki so menda bolj premožne, pa še več, kakor smo rekli, in sicer do 10 gold.

Čeravno bi bili želeli, da bi bilo vse pri starem ostalo, ker ravno to, da za cesarskega žebca se ni nič plačevalo, je vabilo gospodarje k cesarskim žebcom, ki so, saj pri nas, konjsko rejo dosti zboljšali, se menda vendar ni bati, da bi gospodarje nova tarifa po 2 ali k večjemu po 3 gold. preveč oplašila, ker toliko morajo tudi domačemu žebcu plačati, in vendar so, čeravno ne vsi, saj večidel cesarski žebci za plemo več vredni kot domači. Al kjer bo cesarska tarifa dosti presejala domačo, se je bati, da ne bi gospodarji opustili cesarskih žebcov, in za konjsko rejo bi bila potem takem škoda velika.

Ravno zato je menda ta postava le začasna, da se bo vidilo, kako in kaj.

Kdor si hmelja prideluje, mošnja si napolnuje!

Ker se čedalje več ola (piva) popije, setudi čedalje več hmelja potrebuje; zato je hmelj imenitno kupčijsko blago. Lahak kakor pavola pa dosti dražji se prepelje lahko kamor koli, zlasti tje, kjer so delavci dragi, zemljišča drage ali pa kjer podnebje ni za hmeljevo rejo. Lahko bi v naši Avstriji toliko hmelja pridelali kakor v drugih deželah, in potem bi se gotovo tudi znali v kupčiji s hmeljem z Angleži in Amerikanci in še celó z Virtemberčani in drugimi nemškimi deželami meriti.

V letu 1854 se je na Českem dosti hmelja pridelalo, in vendar je njegova cena tako poskočila, kakoršne noben spekulant ni pričakoval in kakoršna cena českega hmelja ni še nikdar bila. Cena enega centa žateškega hmelja (Saazerhopfen) *) je poskočila v začetku leta 1855 celó na 250 do 325 gold., akoravno se ga je na oralu 6 do 8 centov pridelalo. Pretečeno leto so pa Začani cent lepega dobrega rudečega hmelja celó po 350 do 400 gld. prodajali.

Da bi oral zemlje gospodarju donesl na leto po 1600 do 2400 gold. dohodkov, je pač redka prikazen in skor bi rekel pravi čudež, in vendar se je to v poslednjih 10 letih dvakrat pripetilo.

*) V Zatecu (Saaz) na Českem se prideluje najimenitniši hmelj.

Neizrečeno visoka cena hmelja, namreč cent po 400 gold., ne izhaja samo od tod, da se ga manj pridelala, ampak le zato, ker se ga toliko na Nemško in Angležko izvozi, vedno več ola popije, deloma pa tudi od tega, da je naš papirnati denar tako ob veljavo prišel. V letu 1854 so celó Amerikanci pri nas hmelj kupovali.

V Šmitt-ovi statistiki (Dunaj 1860) se bere, da se hmelja v našem cesarstvu okoli 50.000 centov na leto pridelala, od ktereга samo na česko deželo najmanj 37.000 centov spada.

Kakor baron Čörnig v svoji statistiki piše, se je leta 1859 v našem cesarstvu 12 milijonov in 602.597 veder ola skuhalo, za ktereга se je (ako na vedro ola štejeemo pol funta hmelja) 61.004 centov hmelja potrebovalo. To kaže, da le v posebno dobrih letinah kaj malega moramo iz Avstrije v ptuje dežele prodati.

Iz verjetnih naznanil posnemamo, da Angleži vsako leto nakupijo iz ptujih dežel blizo 150.000 centov hmelja, kateri vrže gotovih 15 milijonov gold. srebra, ako cent le po 100 gold. cenimo.

Torej pridelujmo hmelja, da dobimo za-nj obilo zlata in srebra iz ptujih dežel!

Kje se pridelovanje hmelja splačuje?

Napačna misel je, ki se je pa že krog in krog razširila, da se hmelj le ondi dobro ponaša, kjer trta pod milim nebom rodi. Poglejmo le, kje divji hmelj raste, in najdlji ga bomo na precej visocih hribovskih krajih in tudi v mrzlem podnebji. Nahajamo ga na Poljskem ob Visli, kjer še popolnoma krepak divji raste; še celó na podnožji tatranskih gor, v srenjah maniovski in micenaški se po vrtilih majhni hmeljniki vidijo, od katerih že stari možje ničesa povedati ne vejo, kadaj so se zasadili; ravno tukaj sem vidil hmeljove brajde po 2 $\frac{1}{2}$ pavce debele, ktere popolnoma zapuščene tukaj, kjer huda zima od 20 do 30 st. R. razsaja, že morebiti čez 50 let zdrave in močne rastejo in vsako leto po 2 do 3 čevlja visoke in čvrste mladike po mejah poganjajo, ki sem jih letos z najlepšim in dišečim cvetjem obložene vidil. — V Kentu, največem angležkem hmeljniku, ne raste vinska trta, in dostikrat se primeri, da umerje marsikak kmetič tukaj, ki svoje žive dni ni kapljice vina okusil. Ravno tako se tudi nahajajo na Českem in v Galicii prav rodovitni posamesni hmeljniki na visocih krajih, kjer se le kaka borna vinska brajda najde. To nam spričuje, da hmelj najhujšo zimo prenaša, in tudi ondi ne pozebe, kjer še češplje se zastran mraza borno ponašajo in prav pičlo rodé.

Hmelj ne potrebuje posebne toplote, ampak srednjo gorkoto, kakoršna je za žita sploh prava, da le vreme ni vsaki dan desetkrat drugače; hitri in večkratni premeni pa niso hmelju prijetni. Prehuda mokrota pri stanovitnem mrazu ali pa dolga suša ste hmelju najbolj škodljive. Sicer potrebuje hmelj obilo vlažnosti za svojo rast, ktero dobiva deloma iz tal deloma pa izpod neba. Da hmelj spešno raste in široke peresa poganja, potrebuje precej vlage. Nasproti pa mu megleno vreme ob času cvetja jako škoduje, ker mu cvetni prah razmoči; ravno tako so mu tudi vetrovi v kvar,